

Konserviranje-restavriranje in hiperspektralno skeniranje reklamne table Pozor na znamko »Zvezdo«, Berlin

AVTORICA: Mojca Zver, Tehniški muzej Slovenije, mojca.zver@tms.si
SOAVTOR: Lovro Cigič, Tehniški Muzej Slovenije

V letu 2021 smo opravili konservatorsko-restavratorski poseg na pločevinasti reklamni tabli iz prve polovice 20. stoletja z napisom *Pozor na znamko »Zvezdo«*. *Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, W.* Podjetje *Thomasphosphat fabriken* je delovalo v Nemčiji med letoma 1894 in 1942.

Gre za barvni tisk na tolčeni pločevini. Na tabli, ki meri v višino 51 in v širino 36 cm, je bila na precejšnjem delu potiskane pločevine prisotna aktivna korozija, zlasti na hrbtni strani ter na predelih poškodb barvne plasti na licu.

Korozijo na pločevini smo odstranili s peskanjem s steklenimi perlami in nadzorovanim pritiskom ter po taninskem postopku. Z odstranitvijo potemnega laka se je povečal barvni kontrast, zlasti pri belih črkah, ki so prišle do izraza, ter na osveženem modrem ozadju. S tem so barve zaživele v svoji prvotni kromatični avtentičnosti.

Kljub deformaciji, nagubanosti nosilca smo se odločili, da pločevine ne bomo v celoti izravnali, saj bi muzejski predmet s tem izgubil svoj zgodovinski zapis. Pri konserviranju-restavriranju predmeta je bilo ob upoštevanju muzejske prakse v največji meri zadoščeno etičnim načelom stroke, hkrati pa mu je bila povrnjena estetska nota.

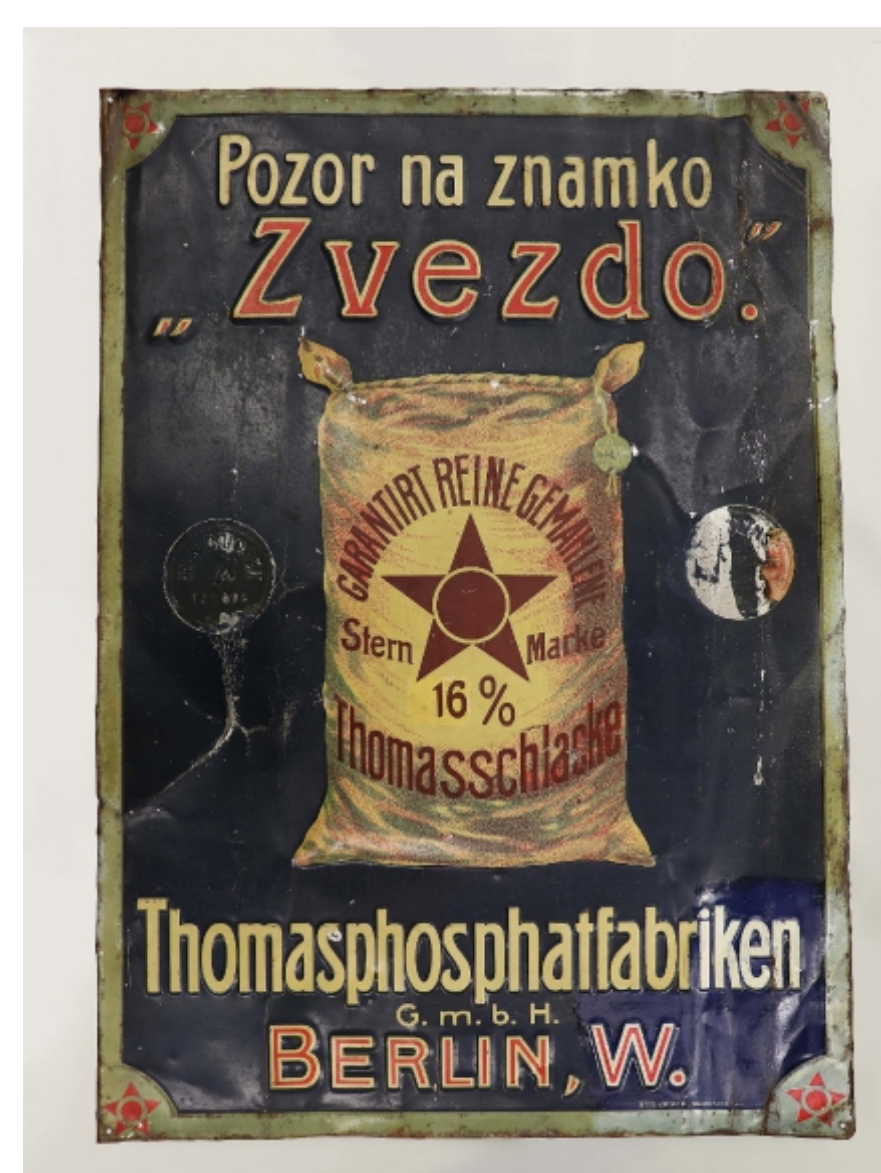
Oktober 2021 smo različne eksponate iz Tehniškega muzeja Slovenije preučevali na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani s hiperspektralnim skenerjem *ClydeHSI SC-XY-1500* v območju UV (ultravijolično) do SWIR

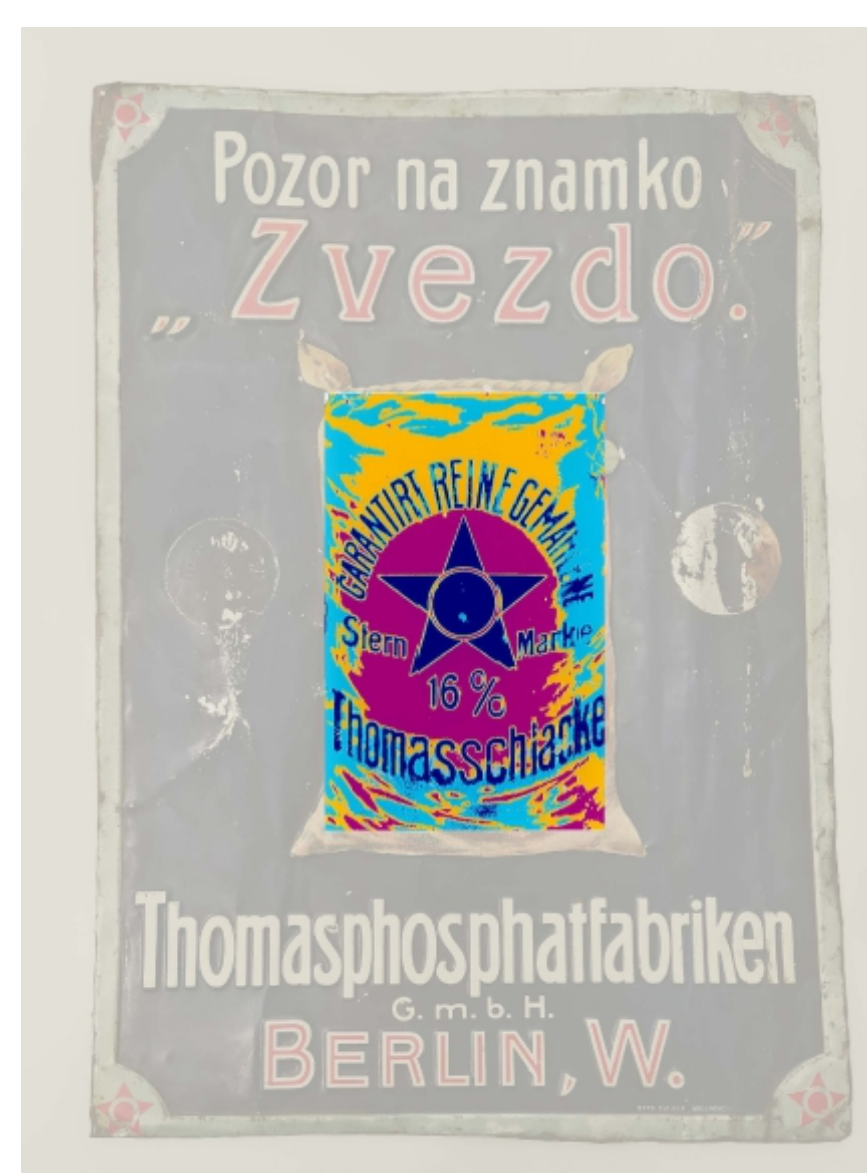
Reklamna tabla po posegu

(kratkovalovno infrardeče). Med predmeti, na katerih sta dr. John Gilchrist in dr. Yingwang Gao iz podjetja *Clyde Hyperspectral Imaging & Technology Limited, Clydebank, UK* izvedla raziskave, je bila tudi zgoraj omenjena reklamna tabla, ki je vključena v občasno razstavo *Človek in hrana v začaranem krogu*. Namen meritev je bil boljše razumevanje porazdelitve pigmentov, barvil, veziv in utrjevalcev s stališča konserviranja in interpretacije. Dobljeni rezultati, ki so prikazani na sliki 2, kjer je predstavljena spektralna porazdelitev nekaterih spojin, so nam omogočili ovrednotiti konservatorski-restavratorski poseg in določiti smernice nadaljnjega preventivnega konserviranja.

Zaradi konservatoriko-restavratorskih posegov bo tabla v primernih muzejskih razmerah ohranila svojo vrednost muzejskega predmeta, rezultati preiskav pa bodo omogočili tudi nadaljnje preučevanje.

Reklamna tabla med posegom

Slika table s Hiperspektralnim skenerjem

Spojena slika NIR v sivinah je bila posneta iz več trakov z visoko ločljivostjo

Spojena slika v sivih odtenkih iz nabora hiperspektralnih podatkov NIR

Spojena slika RGB, pretvorjena iz hiperspektralnega nabora podatkov VNIR

Slika je ustvarila več posameznih trakov z visoko ločljivostjo

Zemljevid spektralne podobnosti, ki prikazuje porazdelitev pigmentov